

# Revision af forældreansvarsloven

Teknisk gennemgang af forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven, retsplejeloven og lov om Det Centrale Personregister (Revision af forældreansvarsloven m.v.)

Folketingets Socialudvalg den 29. marts 2012

# Ændringerne

- **Forældremyndighed**

Fælles forældremyndighed mod den enes ønske

Afvisning af ansøgning om ændring af forældremyndighed eller barnets bopæl

Begrænsning af orienteringsretten efter lovens § 23

Begrænsning af klagemulighed over midlertidige afgørelser om forældremyndighed/bopæl

- **Barnets perspektiv**

Forberedelsen af forældrene forud for samtalen

Samtaler gennemføres af børnesagkyndige

Indhentelse af sagkyndige erklæringer

- **Samvær**

Kompetencen i samværsager

Samvær efter barnets bedste

Forenkling af reglerne om transport af barnet i forbindelse med samvær



Ankestyrelsen

## Forældreansvarsloven

§ 11. forældre, der har fælles forældremyndighed, og som ikke lever sammen, ikke enige om forældremyndigheden, afgør retten om den fælles forældremyndighed skal fortsætte, eller om en af dem skal have forældremyndigheden alene. Retten kan kun ophæve den fælles forældremyndighed, hvis der er holdepunkter for at antage, at forældrene ikke kan samarbejde om barnets forhold til barnets bedste.

- Bestemmelsen understøtter fortsat, at begge forældre har et fælles ansvar for barnet
- Der skabes et større rum for et skøn over, hvad der er barnets bedste
- Og det sikres, at der er et potentiale for et samarbejde mellem forældrene

## Forældreansvarsloven

§ 39. En anmodning om ændring af forældremyndighed, barnets bopæl, samvær eller anden kontakt kan afvises af statsforvaltningen, hvis forholdene ikke har ændret sig væsentligt. Dette gælder dog ikke anmodninger om ændring af forældremyndighed efter § 14, stk. 2.

Stk. 2. Statsforvaltningen indbringer afgørelsen om afvisning af en anmodning om ændring af forældremyndighed eller barnets bopæl for retten, hvis ansøgeren anmoder herom inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

- Bestemmelsen understøtter intentionen om at skærme barnet – fokus er at skærme barnet mod forældrenes unødvendige procesførelse (de gentagne sager)
- En afvisning forudsætter et konkret skøn – foreligger der væsentligt forandrede forhold – med afsæt i, hvad der er bedst for det konkrete barn
- En anke over en afvisning kan indbringes for retten – der behandler sagen skriftligt

## Retsplejeloven

§ 455 a. Sager, der indbringes for retten af statsforvaltningen efter forældreansvarslovens § 39, stk. 2, afgøres på skriftligt grundlag, medmindre retten finder, at der er grund til mundtlig behandling.

Stk. 2. Afgørelse i sager efter stk. 1 træffes ved kendelse.«



## Forældreansvarsloven

§ 23. En forælder, som ikke har forældremyndigheden, har ret til orientering om barnets forhold fra skoler, børneinstitutioner, social- og sundhedsvæsenet samt private sygehuse, privat praktiserende læger og tandlæger. Denne forælder har desuden ret til at få udleveret dokumenter om barnets forhold, hvis disse findes på skoler og i børneinstitutioner. Der må ikke gives fortrolige oplysninger om forældremyndighedsindehaveren.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte institutioner m.v. kan nægte at give konkrete oplysninger og udlevere dokumenter om barnets forhold, hvis det må antages at være til skade for barnet.

Stk. 3. Statsforvaltningen kan i særlige tilfælde efter anmodning fra indehaveren af forældremyndigheden eller fra en af de i stk. 1 nævnte institutioner m.v. fratage den forælder, der ikke har forældremyndigheden, adgangen til at få orientering og få udleveret dokumenter efter stk. 1. Afgørelsen har virkning fra det tidspunkt, hvor institutionen m.v. modtager meddelelse om afgørelsen.

- Bestemmelsen rummer ikke længere mulighed for at få orientering om og deltage i generelle sociale aktiviteter på f.eks. barnets skole
- Dette vil dog fortsat kunne ske efter aftale med forældremyndighedsindehaveren
- Bestemmelsen vil ikke længere kunne anvendes til "en form for kontakt" med barnet. Kontakt (samvær) kræver således også for disse forældre, at det konkret vurderes at være bedst for barnet

## Forældreansvarsloven

§ 41. Statsforvaltningens afgørelser efter denne lov kan påklages til social- og integrationsministeren, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. En klage over en midlertidig afgørelse om forældremyndighed eller barnets bopæl efter §§ 26 og 30 afvises, hvis sagen om forældremyndighed eller barnets bopæl er indbragt for retten efter § 40.

Stk. 3. Afgørelser efter § 37, afgørelser om at afvise en anmodning om ændring af forældremyndighed eller barnets bopæl efter § 39, stk. 1, afgørelser efter § 40, stk. 1 og 2, afgørelser om at imødekomme en anmodning efter § 40, stk. 3, og afgørelser om afvisning af at behandle en sag om forældremyndighed eller barnets bopæl efter § 46, stk. 2, jf. stk. 1, kan ikke påklages.

Stk. 4. Den forælder, der ikke har forældremyndigheden, kan påklage en afgørelse efter § 23, stk. 2, til statsforvaltningen. Dette gælder dog ikke afgørelser truffet af sundhedsvæsenet. Statsforvaltningens afgørelse kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed. Social- og integrationsministeren kan dog efter anmodning optage en sag til behandling, når det skønnes, at den har principiel eller generel betydning

- Ved at afskære adgangen til at klage over midlertidige afgørelser om forældremyndighed og bopæl, når sagen er indbragt for retten, undgås tilfælde, hvor både retten og statsforvaltningen er kompetente på samme tid
- Herved opnås et mere gennemskueligt klagesystem

## Retsplejeloven

§ 450 c. Samtaler med børn efter forældreansvarsloven afholdes, uden at parterne er til stede, medmindre retten bestemmer andet. Parterne skal forud for afholdelsen af samtalen orienteres om samtaleens karakter og betydning, medmindre det vurderes at være unødvendigt.

Stk. 2. Retten anmoder en børnesagkyndig om at afholde samtalen.

Stk. 3. Inden sagen afgøres, skal parterne gøres bekendt med hovedindholdet af samtalen, medmindre afgørende hensyn til barnet taler imod det.

- Forberedelsen af forældre

En konkret vurdering af behov  
En konkret vurdering af metode

- Samtalen gennemføres af børnesagkyndig

Samtalen iværksættes af retten  
Dommeren kan deltage i samtalen



## Forældreansvarsloven

§ 33. Statsforvaltningen kan iværksætte børnesagkyndige undersøgelser og indhente sagkyndige erklæringer om forældre i sager om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær.

Stk. 2. Har statsforvaltningen iværksat en børnesagkyndig undersøgelse eller anmodet om en sagkyndig erklæring om en forælder, færdiggøres dette uanset sagens indbringelse for retten efter § 40.

Tydliggøre muligheden for at indhente en sagkyndig erklæring, der – under hensyn til det konkrete barns forhold – fokuserer på en eller begge forældres forudsætninger for at tage vare på barnet

En forælders forhold må antages at være af en sådan karakter, at disse set i forhold til barnets situation eller isoleret set kan begrunde afgørelse

”Sagkyndig” – den nødvendige sagkundskab, eksempelvis en psykolog eller en psykiater

Ikke det samme som forældrekompetenceundersøgelser, som foretages i det sociale system

## Retsplejeloven

§ 450 b. Retten kan i sager om forældremyndighed eller barnets bopæl, jf. § 448, nr. 2 og 3, træffe bestemmelse om bevisførelse, herunder om at tilvejebringe børnesagkyndige erklæringer og sagkyndige erklæringer om forældre. Om nødvendigt kan retten pålægge en part at give møde og afgive forklaring efter samme regler, som gælder for vidner.





# Samvær

## Forældreansvarsloven

§ 21. Er der uenighed om omfanget og udøvelsen af samvær, kan statsforvaltningen efter anmodning træffe afgørelse herom og fastsætte de nødvendige bestemmelser i forbindelse hermed.

Stk. 2. Samværet fastsættes ud fra en konkret vurdering af barnets forhold.

Stk. 3. Fastsættelse af samvær kan afslås, og en aftale eller afgørelse herom kan ændres eller ophæves.

- Fastlæggelsen af kompetencen i samværssager flyttes fra § 38 til § 21
- Statsforvaltningen og Ankestyrelsen har enekompetence på samværsområdet – henholdsvis som 1. instans og rekursmyndighed
- Omfatter også anden kontakt end samvær og udlandsrejser
- Retten kan ikke længere tage stilling til samvær – kompetencefordeling som før forældreansvarsloven

## Samvær

Forældreansvarsloven

§ 21. Er der uenighed om omfanget og udøvelsen af samvær, kan statsforvaltningen efter anmodning træffe afgørelse herom og fastsætte de nødvendige bestemmelser i forbindelse hermed.

Stk. 2. Samværet fastsættes ud fra en konkret vurdering af barnets forhold.

Stk. 3. Fastsættelse af samvær kan afslås, og en aftale eller afgørelse herom kan ændres eller ophæves.

- Det understreges, at barnets bedste i forhold til samvær er en konkret og individuel vurdering
- Den bedst tænkelige løsning – ingen formodninger for en bestemt samværsordning
- Der ændres ikke på samværspraksis
- Deleordninger forudsætter, at forældrene kan samarbejde med hinanden om barnets forhold



Ankestyrelsen

## Samvær

### Forældreansvarsloven

§ 19. Barnets forbindelse med begge forældre søges bevaret ved, at barnet har ret til samvær med den forælder, som det ikke har bopæl hos. Begge forældre har ansvaret for, at barnet har samvær.

Stk. 2. Forældrene har et fælles ansvar for, at barnet har samvær med den forælder, som det ikke har bopæl hos, og for transporten af barnet i forbindelse med samvær.

Stk. 3. Den forælder, som barnet ikke har bopæl hos, kan anmode om samvær.

Stk. 4. Er der ikke eller kun i yderst begrænset omfang samvær, kan den forælder, som barnet har bopæl hos, anmode statsforvaltningen om at indkalde den anden forælder til et møde om samværet.

- Forenkling af transportreglerne – det fælles ansvar følger nu direkte af loven
- Mulighed for at fravige i helt særlige tilfælde (bekendtgørelse)
- Det understreges, at transporten er en del af det fælles ansvar for, at barnet har kontakt med begge forældre



# Samvær

## Forældreansvarsloven

§ 20. Er en forælder død, er begge forældre døde, eller er en forælder ukendt, kan statsforvaltningen efter anmodning fastsætte samvær med barnets nærmeste pårørende, som det er knyttet til.

Stk. 2. Er der ikke eller kun i yderst begrænset omfang samvær med den forælder, barnet ikke har bopæl hos, kan statsforvaltningen efter anmodning fastsætte samvær med barnets nærmeste pårørende, som det er knyttet til.«

Barnets bedste er ikke længere modificeret

- Tilknytningskriteriet er lempet – ikke længere "nært" knyttet til
- Anvendelsesområdet for stk. 2 er udvidet – ikke længere forudsætning, at der er tale om "ganske særlige tilfælde"
- Der er ikke længere en forudsat begrænsning for så vidt angår omfanget af samvær

Der kan nu fastsættes samvær efter stk. 1, i tilfælde hvor en forælder er ukendt

Ikke ændret ved personkredsen – fortsat "nærmeste pårørende"

